ΟΥΡΑΝΟΜΑΧΙΑ,

HOC EST,

ASTROLOGORVM LVDVS,

Ad bonarum artium, & Astrologiæ in primis studiosorum relaxationem comparatus, nunc primum illustratus, ac in lucem æditus, per

GVILIELMVM FVLCONEM CANTABRIGIENSEM.

Abacus & Calculi væneunt apud Guilielmum Iones, in longa officina, ad Occidentalem Paulini templi portam.

LONDINI

Per Thomam Eastum & Henricum Middeltonnm, impensis Guilielmi Iones.

1571

HONORATISSIMO VIRO

DOMINO GVILIELMO CECILIO,

EQVITI AVRATO, BARONI BVRGHLEIO,

Reginæ Maiestati à Consiliis & Secretis, & Academiæ Cantabrigiensis Cancellario dignissimo, Patrono suo & Doctorum omnium singulari.

NTER cætera, præclara quidem illa, dignitatis tuæ ornamenta, (Nobilissime Cecili) quæ tibi vel per Naturæ bonitatem, vel tuam industriam, vel Principis erga te fauorem, DEI benignitas contulit, non postremo loco habendum iudico, quod te Docti omnes suum Patronum, Academia Cantabrigiensis etiam amplissimum Cancellarium, libentissime agnoscat. Hunc enim honorem: non solum cum sapientissimis & potentissimis Græcorum & Romanorum Principibus, sed cum sanctissimis etiam ac doctissimis Hebræorum Prophetis communem obtigisse, tibi gratulari, nobis merito gaudere possumus. Præfuit enim Naiothensi Academiæ nobilissimus Princeps, Sacerdos, & propheta Samuel: Elias & Elizæus, omnium celeberrimi, Hierichuntinam & Bethelensem rexerunt. Taceo Esaiam, regio genere Nobilem, qui in eodem clarissimo munere Elizæo successisse dicitur. Quod illis quidem sæculis adeo solemne fuit, vt vulgo etiam, pietatis & bonarum artium studiosi, prophetarum, quos tanquam patres coluerunt, filij & haberentur & dicerentur. Et licet nostri temporis consuetudo vocabula immutauerit, patrij tamen iuris rationem in administratione reipublicæ Academicæ retinuit. Quo fieri arbitror, vt haud aliter ac liberi, non tantùm res serias, & magni momenti negotia, sed pueriles etiam lusus in conspectum parentum pro-

ducere audent: ita Academiæ alumni suas etiam nugas tuæ prudentiæ commendare interdum non vereantur. Nec mihi sane iniquum videtur, si eidem & otiorum & negotiorum rationem reddimus. Quæ quidem sententia nunc tandem apud me vicit, vt Ouranomachiam nostram (maximas sane nugas, & meros lusus) quam in quintum iam annum, licet a multis efflagitatam, pertinaciter pressimus, tuo præclarissimo nomini inscribere non erubescam. In qua si quid grauissimo tuo iudicio dignum, quod in manus studiosorum hominum veniat, præstiterim, in Geometria quoque si quid possim simile ludere, aliquando experiar. Interim vero Ouranomachiam tuo vnius iudicio permitto, quam siue tibi propriam, siue omnibus communem fieri velis, pro tua auctoritate statues.

Dominus IESVS D. T. Ecclesiæ & Reipublicæ diu seruet incolumem.

Honori tuo deuinctissimus

Gulielmus Fulco.

ΟΥΡΑΝΟΜΑΧΙΑ,

SIVE ASTROLOGORVM LVDVS.

ΥΡΑΝΟΜΑΧΙΑ est cælestium corporum motu & virtute dissidentium pugna, ad ingenij artisque exercitationem composita, necnon ad animi & studiorum relaxationem excogitata. In quo mihi præclarè de Mathematicis scientiis earumque studiosis meriti esse videntur, qui & tædio & iacturæ temporis eadem opera consulentes, insignes istas artes, quarum & incredibilis est voluptas, & summa vtilitas, à laborum & vigiliarum molestiis vindicantes, in ludum iocumque commutarunt. Vnde qui primus Rythmomachiam composuit, siue is Pythagoras, siue alius quispiam fuerit, qui parium & imparium numerorum cateruas inter se cōmiserit, non imparem cuiusquam laudibus gloriam, nec suis virtutibus parem, meo iudicio, consequutus esse videtur. Huius exemplo quid fieri posit edoctus nescio quis alius, (certè hominem esse oportuit & ingenio & doctrina, vt illa ferebant tempora, non mediocriter excultum) quod in Arithmetica prius vidit, idem in Astrologia experiri voluit. Cuius si integræ & non mutilatæ lucubrationes, imò si non præcipua parte truncatæ ad manus nostras peruenissent, multò forsan illustriorem iucundioremque Ouranomachiam tradere potuissemus. Interim quantum ingenij nostri tenuitate assequimur, ignoti istius hominis, qui primus facem prætulit, vestigiis insistentes, sic ingrediemur, vt quâcunque iter monstrat ipse, ab eo sponte aberrare sit religio: quâ verò nulla penitus extant, quæ sequi posimus, vestigia, quantum coniectura & diuinatione præstare valebimus, ad eundem tamen scopum collimabimus. Quòd si quicquam nobis vel ad laborem fugiendum facilius, vel ad voluptatem conciliandam elegantius, vel ad vsum & cognitionem vtilius videatur, illud etiam, absque primi inuentoris, aut cuiusque alterius censuræ præiudicio, sic adijciemus, vt liberum Lectoribus faciamus, nudáne authoris inuenta, an nostra potius additamenta sequi velint. Hac enim ratione nec iudicia quamlibet

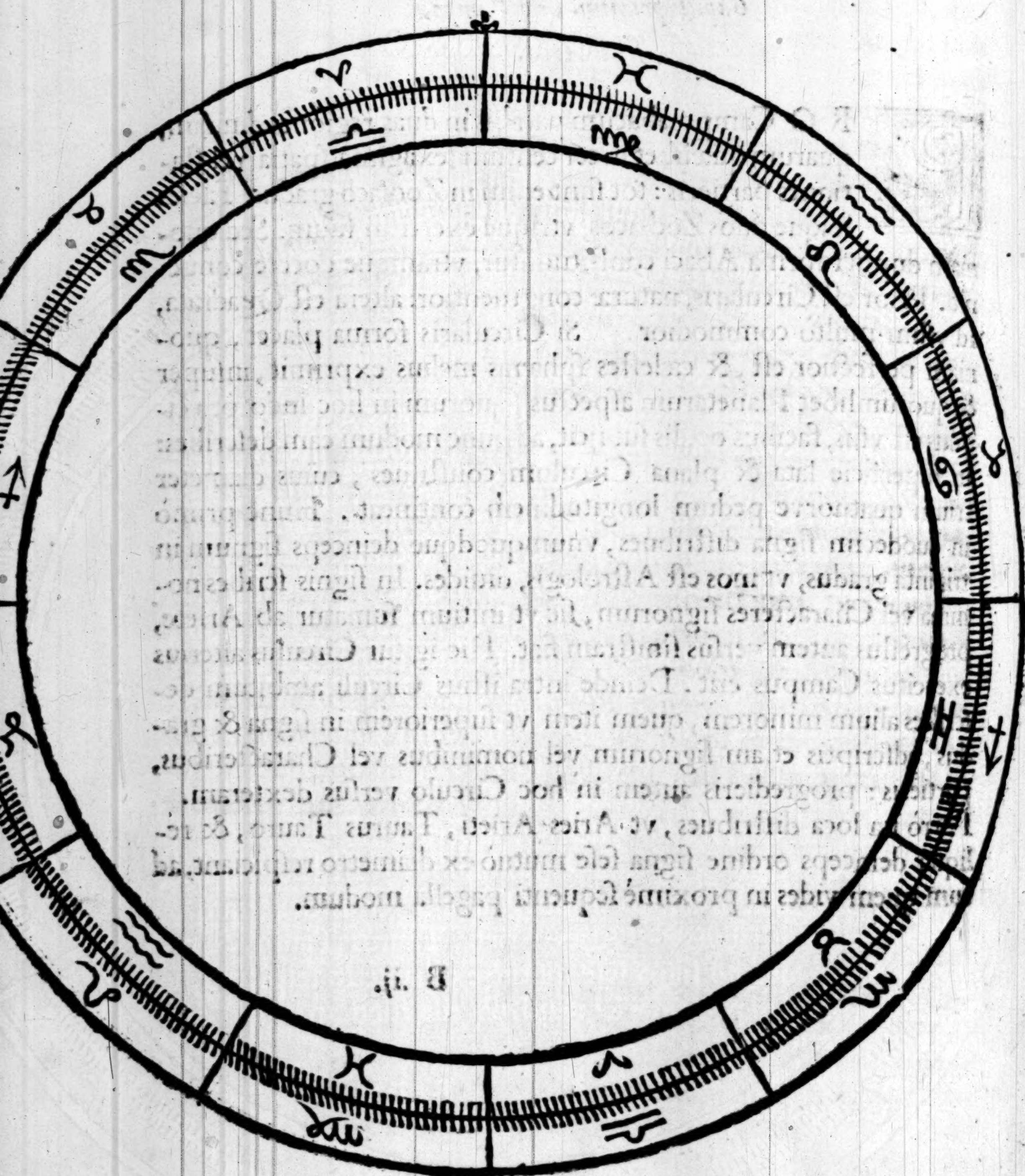
morosa lædi, nec calumniæ quamuis odiose adhibitæ locum relinqui existimauimus. Sic igitur initiò statuere oportet, duos esse cælestium orbium, præcipuè verò inerrantium syderum, globos: non vt ille, Solem geminum, & duplices se ostendere Thebas credidit: sed duos Planetarum quasi de Imperio mundi decertantium ordines fingere debemus, qui varia & multiplici pugna sese diu exercentes, eousque prælium extrahunt, donec sublato alterius exercitus Imperatore, alterius Imperator hostium castris expugnatis, illustrem victoriam vnà cum glorioso triumpho reportauerit. Vniuersum hoc negocium nouem capitibus se distinxisse fatetur hic quisquis est quem sequimur: sed ea fuit superioris sæculi incuria, vt vix quinque integra ad nos perneneri nt, sextum caput dimidia parte truncatum sit, tria verò vltima penitus desiderabantur, nisi forsitan author repentina morte præoccupatus, quod proposuerit, nunquam absoluerit. Instituitur autem primum caput de Campo, siue Area, in qua ordinari exercitus & pugnare possint. Secundum, de militibus & instruendo exercitu. Tertium, de incessu, qui cuilibet præliantium conueniat. Quartum, quo ordine progrediantur ostendit. Quintum, quæ ad interceptionem & prædationem requirantur. Sextum, quo modo deprædentur ac capiantur hostes. De tribus reliquis quid statuerit, cùm nullò modo nobis constet, nihil aliud quàm diuinare possumus. Septimum nimirum de victoria, octauum de triumpho institui debere. Vltimum verò caput, tabulam dignitatum, quam in quinto pollicetur, ad finem operis sese adiecturum fuisse arbitror.

Caput

Caput primum, de Campo, siue Area.

RO Campo abacum parabis in duas regiones diuisam, quarum quælibet in ter centum sexaginta spatia vel stationes partieris: tot sunt enim in Zodiaco gradus. Facies itaque duos Zodiacos, vtrique exercitui suum. Sed quoniam duplici forma Abaci constituuntur, vtramque docere conuenit. Prior est Circularis, naturæ congruentior: altera est Quadrata, ad vsum multò commodior. Si Circularis forma placet, quoniam perfectior est, & cælestes sphæras melius exprimit, insuper & quorumlibet Planetarum aspectus, quorum in hoc ludo præcipuus est vsus, facilius oculis subijcit, ad hunc modum eam describes: In superficie lata & plana Circulum constitues, cuius diameter trium quatuórve pedum longitudinem contineat. Hunc primò in duodecim signa distribues, vnumquodque deinceps signum in triginta gradus, vt mos est Astrologis, diuides. In signis scribes nomina vel Characteres signorum, sic vt initium sumatur ab Ariete, progressus autem versus sinistram fiat. Hic igitur Circulus alterius exercitus Campus erit. Deinde intra istius Circuli ambitum describes alium minorem, quem item vt superiorem in signa & gradus, adscriptis etiam signorum vel nominibus vel Characteribus, partieris: progredieris autem in hoc Circulo versus dexteram. Porrò ita loca distribues, vt Aries Arieti, Taurus Tauro, & reliqua deinceps ordine signa sese mutuò ex diametro respiciant, ad eum quem vides in proximè sequenti pagella modum.

Quòd si quis certam aliquam & determinatam Circuli magnitudinem requirat, ne aut immensum spatium occupet, aut si angustior fiat, tam numerosam diuisionem non patiatur, hanc illi mensuram præscripserim. Diametrum ad tres pedes & dimidium vnius longam faciat, & cùm ratio dimetientis ad peripherian sit tripla sesquiseptima, Circulus erit vndecim pedum. Diuisa igitur in duodecim partes circumferentia, vnicuique parti vndecim pollices, siue digitos, iuxta pedis Britannici longitudinem, attribuet: & vnicuique gradui tertiam digiti partem, cum tricesimæ partis vnius digiti accessione adscribet. Deinde protracta ad pollicis dimidium semidiametro, extra hunc Circulum, alium maiorem huic concentricum describat, eumque similiter diuidat, nisi quòd paulò maiores, vt est maior ambitus, partes esse conuenit.

Sin autem nimia Circuli magnitudo displicet, & vacuum illud inane, quod est intra Circulos, æquis oculis spectare nequeas, vtere forma Quadrangula. Ea erit tabulæ, cuius vsus est in Rythmomachia, non absimilis, nisi quòd in spatiorum numero non conueniat. Continet enim septingenta & viginti spatia, duplicem nimirum Zodiacum, in bis, ter centum sexaginta quadra redactum. Vterque Zodiacus, triginta gradus in longitudine, duodecim habebit in latitudine. Ad longiora latera numerum graduum, ad breuiora, signorum nomina, vel (quod magis probo) Characteres adscribes, sic vt ab vtraque parte ordo seruetur à sinistra versus dextram, vt ex sequenti figura facilè deprehendes. Quòd si coloribus etiam hostiles regiones distinxeris, faciet hoc ad aliquem ornatum, vsum verò exiguum, & prope nullum.

Quód si quis certam aliquam & determinatam Circuli magnitudinem requirat, ne aut immensum spatium occupet, aut [illegible]

[illegible]

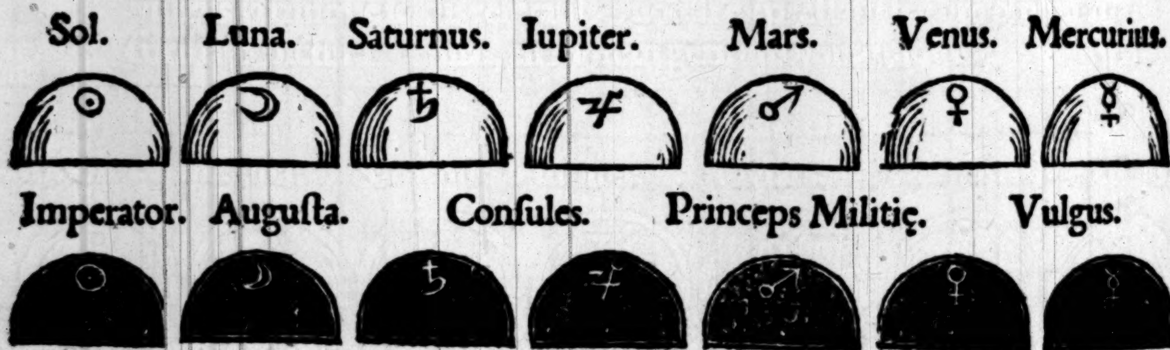
[illegible] Characteres ad se [illegible] utrumque pateat ordo seruetur à sinistra versus dextram, ut ex sequenti figura facilè deprehendes. Quód si coloribus etiam nolui sectiones distinxeris, facies hoc ad aliquem ornatum, usum verò exiguum, & propè nullum.

Habes nunc Abacum, siue Aream, qualis ab Authore describitur, cuius ingenium in posteriore forma vt laudamus, ita iudicium in vtraque desiderare cogimur. Nam cùm singulos penè gradus certis atque iis variis notis insignes esse oportet, quibuslibet in hac palæstra decertaturis, ad vniuscuiusque loci naturam internoscendam requiritur firmissima, quæ non nisi longa & infatigabili exercitatione paretur, memoria: aut si tam variæ ac multiplicis naturæ distinctio memoriam fugiat, proxima est tædij ac fastidij plena meditatio, quæ & ingenium anxia sollicitudine perturbat, & voluptatem ludentium non mediocriter minuit. Quibus malis dum remedium quæro, non aliud mihi præstantius occurrit, quàm vt vnusquisque in Zodiaco locus propriis notulis insignitus, sine tædio & labore, illius gradus naturam Concertantium oculis repræsentet. Cuius totam formam & compositionem, quia ex iis potissimùm quæ posteà explicanda sunt, dependet, in vltimum vsque huius opusculi locum reiiciemus. Quòd si prior illa & difficilior quibuscunque ad memoriæ & cognitionis experimentum accommodatior videatur, nihil impedio quò minus suo iudicio liberè fruantur. Volui tamen infirmiore memoria pollentibus, & Misoponis consulere, ne vel isti, quorum maximus est numerus, iucundissimi huius ludi fructum, ad paucissimorum hominum captum, propositum esse quererentur.

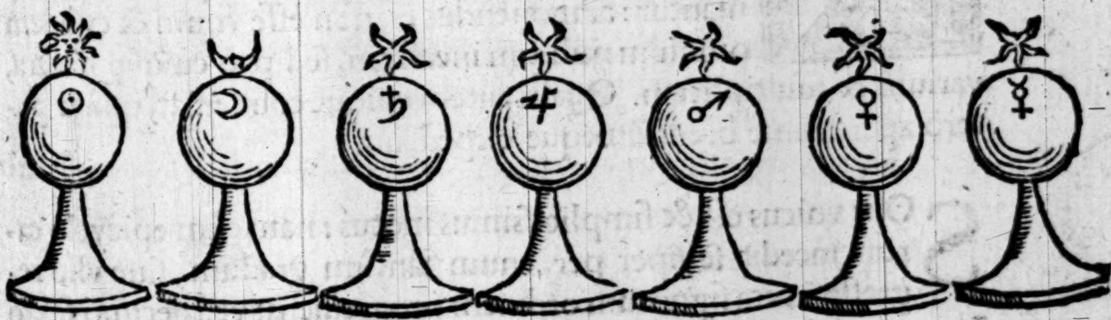
Caput secundum, de Militibus & instituendo exercitu.

Escriptis igitur iuxta quam malueris formam vtriusq; Zodiaci regionibus, proximum est vt intelligas, quo Imperatore, quibus Ducibus, quibusque Militibus tam atrox bellum geri conueniat. Debes igitur cognoscere, bis septem Planetas vtrique exercitui pro Ducibus & Militibus sufficere. Parabis itaque septem hemisphæria, quocunque colore insignia: septem item alia, sed colore diuersa. His inscribes nomina, vel (quod mihi elegantius videtur) Characteres septem Planetarum, sic vt inter reliquos emineat Sol, proximum locum obtineat Luna, deinde Saturnus, Iupiter, Mars, Venus, Mercurius, suo ordine sequātur. Sol enim, qui omnia radiis suis illustrat, calore fouet, & arcana virtute vegetat, meritò Imperatoris locũ vendicare potest. Luna, quæ humoribus præest, & furentis Oceani fluxus & refluxus quasi habenis quibusdam moderatur, & nocturnas tremulo lumine tenebras fugat, Regina Syderum & Augusta non iniuria appellari potest. Saturnus & Iupiter, maximi & potentissimi Planetæ, in Consulum loca succedent. Mars insuper, qui belli & irarum dominus omnibus sæculis est habitus, Præfectus Prætorio, vel Militiæ Princeps habeatur. Qui restant, Venus & Mercurius, promiscuum vulgus vtriusque sexus referant. Quòd si expressam harum omnium formam pictura requiris, en morem gerimus voluntati tuæ.

Nunc si cui simplex ista hemisphęriorum figura non satisfacit, docebo quę mihi vt elegantissima ,ita appositissima calculorum forma arriserit. Omnium planetarum corpora basibus & columnulis innitantur, quales sunt in calculis Scaccorum. Ipsa verò planetarum corpora super columnulas sint sphærica, sic enim aptissimè referent ea quorum sunt imagines. Supra autem ipsos globos sint figuræ, quales nostris oculis syderum esse videntur. Supra Solis globum sit sphęrula minor radiis vndique distincta: supra Lunæ sphęram sit illa figura quam Semilunulam vocant, quę & Character est Lunæ, sicut prior illa Solis. Supra reliquorum planetarum orbes, Asteriscos constituas. Cumque ad hanc formam omnes planetas geminos fabricaueris, vt internosci possint hostiles turmę, bases tantùm & columnas diuersis coloribus depinges. Vt autem planetas à se inuicem distinguas, vnumquemque proprio colore vesties: nisi quòd quinque inerrantium asteriscos omnes oportet esse argenteos. Solem itaque totum auro induces, Lunam argento, Saturno liuidum, Ioui purpureum, Marti igneum, Veneri viridem, Mercurio varium & omnium istorum maculis aspersum colorem indues. Quòd si obscurior hęc formarum descriptio, quam oratione complexi sumus, videatur, non grauabimur picturis etiam has exprimere.

Sol. Luna. Reliqui quinque.

Restat iam, vt quo ordine instruatur exercitus, qui cuique bellantium situs aut statio conueniat, aperiamus.

Solem, id est, Imperatorem vnius exercitus, collocabis in decimo sexto gradu Leonis: Lunam Augustam, in decimo octauo gradu Cancri: Saturnum Consulem, in vicesimo gradu Capricorni, retrogradum: Iouem, alterum ex Consulibus, in vicesimo quarto gradu Sagittarij, directum: Martem bellicosum, in vicesimo sexto gradu Arietis, directum: Mercurium, varij & inconstantis vulgi personam sustinentem, in quarto gradu Virginis, directum: Venerem, imbellem populi turbam referentem, in tertio gradu Libræ, retrogradam. Eodem modo in altero Zodiaco alterius exercitus duces milites'que constitues. Habet itaque vnusquisque Planeta stationem primam in proprio domicilio: posteà, vt vsus exigit, in alias quorumcunque signorum stationes sese transfert. Et de instruendo exercitu hactenus.

Caput tertium, de motu, vel incessu, qui præliantibus conuenit.

NVNC quoniam non est simplex cælestium corporum motus, omnia verò in hac palæstra ad cælestium motuum imaginem, quoad eius fieri potuit, conformantur: admonendus es, non esse vnum & eundem omnium militum incessum, sed pro cuiusq; natura, varium & multiplicem. Qualis autem cuique conueniat, quàm potero apertissimè breuissimeque expediam.

SOlis vnicus est & simplicissimus motus: nam cùm epicyclo careat, incedit semper per vnum tantùm gradum, sine vllo regressu iuxta signorum ordinem progrediens: vt à decimo sexto Leonis, ad decimum septimum eiusdem signi procedit: à tricesimo Leonis, ad primum Virginis procedit. Hic est eius diurnus motus in cælo. Incedit autem liberè quando & quoties libitum est illi, neque ab vllo aliorum Planetarum coërcetur hæc libertas. Dominus enim est

est & Imperator, aliis mouendi leges præscribens, ipse verò nullius imperio subiacet.

EAdem incedendi libertate gaudet Phœbe Augusta, nec enim Solis, multò minus aliorum Planetarum arbitrio mouetur, aut quiescit. Non tamen æquali spatio semper procedit: nam à prima statione per duodecim gradus ad secundam transit, à secunda ad tertiam per tredecim gradus, à tertia ad quartam per quatuordecim gradus, à quarta ad quintam per quindecim gradus, à quinta ad sextã per quindecim item gradus, à sexta ad septimam per quatuordecim gradus, à septima vsq; ad octauam per tredecim gradus, ab octaua vsq; ad nonam per duodecim gradus, â nona vsque ad decimam per tredecim gradus: eundem augendi & minuendi ordinem deinceps perpetuò seruando, sic vt nõ liceat ei bis per tredecim aut quatuordecim gradus moueri, neq; vltra bis per duodecim & quindecim. Ipsa verò Luna, licet in paruo circulo moueatur, propter celeritatem motus, nõ dicitur directa aut retrograda, sed velox & tarda: quare nec in hoc ludo habet regressum, aut vllam tarditatis rationẽ, quæ leuior est quàm vt in tam exiguis spatiis obseruari potuit. Incedit igitur semper iuxta signorum ordinẽ. Exempli gratia: A.18. Cancri ad.30. eiusdem signi gradum, à.30. Cancri ad.13. Leonis, inde ad.27. Leonis, ab eo loco ad 12. Virginis, inde ad.27. Virginis, inde ad.11. Libræ, inde ad.24. Libræ, inde ad.6. Scorpij, inde ad.18. Scorpij, inde ad .1. Sagittarij. &c. deinceps. Hic verò inæqualis incessus, quamuis non sit Lunæ motus diurnus, ad exactissimum calculum redactus, proximè tamen ad eum accedit. Septem enim & viginti diebus, cum aliqua horarum accessione, percurrit Zodiacum in cœlo: hîc autem per viginti septem stationes, modò ordo seruetur, obibit gradus. 363. quod ex supputatione. 27. stationum facilè deprehendes.

12	15	12	15	12	15	12
13	14	13	14	13	14	13
14	13	14	13	14	13	14
15	12	15	12	15	12	

Quòd si hęc augendi minuendíque ratio non facilè memoria hęrere videbitur, poteris eodem ordine semper procedere, ad hunc modum:

12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	

Nam idem numerus .363. ex viginti septem saltibus redibit. Quoniam verò hęc supputatio Lunæ cursum sex aut septem gradibus superat, cùm illa viginti septem diebus paulò plus minus ter centum quinquaginta sex gradus conficiat, si facilius & exactius ad eius cursum alludere velis, Lunam per tredecim gradus quatuor vicibus, quarta vice per quatuordecim transferas, & per viginti septem stationes ter centum quinquaginta sex gradus transilieris. Huius incessus ordo talis est:

13	13	13	13	13	13
13	13	13	13	13	13
13	13	13	13	13	
13	13	13	13	13	
14	14	14	14	14	

Et de Augustæ incessu hactenus.

SAturnus & Iupiter eodem motu incedunt ambo. Siue enim procedant, siue retrocedant, non vltra dimidij gradus spatium transmittunt. Vt autem intelligas, quando Consulibus progrediendum sit, quando verò retrocedendum, sciendum est, obseruare eos Imperatoris sui incessum, à cuius pręsentia vltra præscriptas illis metas progredi aut regredi non liceat. Saturnus itaque procedit iuxta signorum ordinem, quamdiu à Sole Augusto vltra .110. gradus, hoc est, tria signa & viginti gradus, vel à fronte, vel à tergo non

non distiterit. Quòd si longius abire Imperatorem à Saturno contigerit, reflectetur Saturnus contra signorum ordinem, donec Soli propior factus, rursus (ad præscriptos tamen limites) in præcedentia ferri posit. Ioui autem paulò laxiores limites sunt præfixi: nam progredietur vsque dum a Sole, siue antè, siue retrò, pen. 120. gradus, id est, per quatuor integra signa, distabit. Cùm verò per Solis Imperatoris sui incessum (nec enim ipsi positas metas transilire fas est) ad spacium, vel vltra, quatuor signorũ, distans fuerit, procedere nullo modo potest: retroire verò, si velit, per dimidium gradus permittitur.

MArtis non eadem penitus est ratio: nam, vt strenuum militiæ ducem decet, in progrediendo celerior, in refugiendo tardior reperitur. Quoties enim iuxta signorum ordinem quasi in prælium proficiscitur, per integrum gradum incedit. Quòd si retroire & tanquam receptui canere aliquando cogatur, per dimidium tantùm gradus retrocedit. Cogitur autem retrocedere, quoties vltra. 130. graduum, hoc est, quatuor signorum & decem graduum à Sole, spatium ei intercesserit. Atque hunc ordinem perpetuò seruat, vt directus per integrum, retrogradus per dimidium gradum moueatur.

VEnus & Mercurius, mobilis & inconstantis vulgi mores quasi ad viuum exprimentes, vario & multiplici motu gaudent. Habent enim vnum motum cum Sole, cui famulantur, communem. Quoties enim Sol incedit, toties & Venus & Mercurius eum, quasi honoris gratia, æquali incessu, hoc est, per vnum gradum, comitantur. Estque primus hic Veneris & Mercurij motus semper in præcedentia, directus. Sed habent ambo duos alios motus, alterum progressus, alterum verò regressus. Progreditur Venus iuxta signorum ordinem per dimidium gradum, retrocurrit autem per gradum & dimidium: sed vltra quadraginta septem gradus à Sole distare non potest: intra has vtrinque metas procedit: cùm ad metas peruenerit, necessariò recurrit. Nam cùm semper vnà cum Sole æquis passibus incedit, vltra hos limites nullo modo expatiari potest. Triplici

igitur motu incedit Venus: primo ei cum Sole & Mercurio communi, qui est per vnum gradum: secundo sibi proprio, cùm intra metas per vnius gradus dimidium progreditur: tertio, cùm à meta ad carceres per gradum & dimidium recurrit.

NON paucioribus Mercurius gaudet incessibus. Nam cum Sole, quemadmodum & Venus, per vnum gradum mouetur, quotiescunque Imperator castra mouet, aut stationem mutat. Deinde intra præfixos sibi terminos progreditur velociori motu quàm Venus: illa enim per dimidium, hic verò per integrum gradum procedit. Refugit etiam celerius, per duos enim gradus, contra signorum ordinem, ad vltimam vsque metam recurrit. Sunt autem Mercurio positi termini à Sole vtrinque viginti septem gradus. Inter hos sese semper continet. Cumque viginti septem gradibus Solem præcesserit, retrocedit eousque dum Sol ipsum viginti septem gradibus à tergo reliquerit. Dein rursum in præcedentia fertur. Atque hæc de Planetarum incessibus sufficiunt. Referunt enim hi, quantum fieri potuit, diurnos eorum in cælo motus. Quòd si causeris, tardiorem esse Saturni & Iouis motum: respondebimus, non potuisse commodè fieri in ludo, vt minus quàm per dimidium gradum mouerentur. Martis incessus magis accedit ad cælestis illius motum: nam maximus eius motus retrogradus, maximus etiam motus directus, faciunt gradum vnum & vnius dimidium ferè. Deputatur autem ei in hoc ludo gradus vnus ad procedendum, dimidium verò gradus ad recurrendum. Mercurij & Veneris incessus simili ratione alludit ad motum eorum Planetarum in cælo: nec si omnia reputes, quicquam magis affine excogitare poteris. Nam, quod à nonnullis forsitan afferri poterit, moueri Planetas circa stationes tardissimè, atque hoc totum à nobis prætermissum: id quidem libenter agnoscimus, sed in ludo exprimi vix posse credimus. Interim si quis aliquid concinnius proferre queat, ingenium eius cum industria, nec iniuria, admirabimur.

Caput quartum, quo ordine sit incedendum Bellatoribus.

SOLIS Augusti, vt non semel antè attigimus, liberrimus est incessus: nam pro arbitrio ludentis moueri potest, in præcedentia modò per vnum gradum incedat. Similiter & Luna, quoties libet, non expectato alicuius alterius Planetæ motu, semper progreditur. Venus & Mercurius ad Solis motum mouentur perpetuò. Et cùm propriis motibus feruntur, ad extremos vsque terminos progrediuntur, & rursus ad priora vsque initia recurrunt. Nec recurrere priusquam ad metam peruenerint, nec progredi antequàm ad carceres reducti fuerint, illis aliquando licet. Saturni, Iouis, & Martis, diuersa est ratio a reliquis. Neque enim liberè, vt Sol & Luna, progredi possunt: nec cum Venere & Mercurio, ad extremos vtrinque fines procedere aut recedere necessariò coguntur. Nam quòd ad regressum attinet, si extra præscriptos limites per Solis motum eis consistere contingat, necesse est vt recurrant eousque dum intra proposita sibi spatia constituti fuerint: eò cùm peruenerint, non opus est vt ad alteros à sinistra fines retrahantur, sed tantùm quousque ludenti commodum videbitur, ad decem, viginti, vel triginta gradus, plus minúsve. Verùm, cùm progredi velint, hoc illis diligenter tenendum est, vt Solis Imperatoris sui cursum sedulò obseruent. Nam Saturnus & Iupiter quiescente Sole duodecies tantùm moueri possunt in directum, deinde aut quiescere, aut retrocedere debent, donec Sol etiam ipse aliquoties progressus fuerit: nam pro vnoquoque Solis progressu, semel illis vltra procedere licet. Non debet igitur è memoria excidere, quoties alteruter horum, quoties item Sol progressus fuerit: vt si Saturnus, aut Iupiter, ter, quater, quinquies, &c. progressus fuerit, deinde Sol etiam aliquoties processerit, Saturno aut Ioui tot progresiones restituuntur, quot Sol promouendo fecerit. Verbi gratia: Saturnus ter progressus est, iam nouem stationes restant: interim Sol ter processit, nunc iterum Saturnus quasi in integrum

restitutis viribus, ad duodecim progrediendi vices idoneus redditur. Rursus Iupiter quinquies processit, residuæ sunt ei septem vices: at si Sol bis interim promoueatur, perinde quasi ter tantum progressus esset, restitutis duabus, nouem Ioui stationes remanent. Sed cùm difficile sit, tam varios & incertos progressionum numeros retinere in memoria, vt hoc onere mentem releues, pro tribus his Planetis habebis cuiuscunque formæ volueris triginta sex calculos, pro vnoquoque duodecim, diuersi coloris, vt internosci possint cuius fuerint signa: sint Saturni nigra, Iouis purpurea, Martis rubra. Quoties igitur aliquem ex his Planetis in directum promoueris, vnum ex eius calculis alicubi depones: si duodecim deposueris, progredi vlterius nefas esto. Interea quoties Solem propuleris, toties vnum ex Saturni, vnum etiam ex Iouis calculis tolles. Sed & Marti etiam, quãuis bellicoso, præscribuntur leges: intelligendum est enim, Martem non debere plus quàm sexies, quiescente Sole, progredi, & duas Solis vices, vnam tantùm Marti restituere in integrum. Quoties itaque Martem promoueris, duo ex rubris calculis deponendi sunt: si igitur duodecim depositi sunt, sexies, id est, ad extremum promouisti Martem. Quoties verò Sol processerit, vnum tantùm ex depositis rubris signis tolles: ita duo progressus Solis, vnum tantummodò Martis faciunt. Ad hos autem numeros restringuntur Planetarum cursus, vt retrogradiendi illis maior necessitas imponatur: calculi verò, ad tædium & memoriæ lapsum vitandum, excogitati sunt. Quanquam, si cui difficilior videatur hæc ratio, quàm vt facilè teneri queat, poterit eam, si velit, negligere, modò terminos tertio Capite Planetis præfixos, non transgrediatur. Quibus obseruatis, regressus, licet non tam frequentes, errantibus istis syderibus contingent. Nam Saturnus cùm ad tria signa & viginti gradus à Sole distiterit, necessariò recurret. Idem fit de reliquis, nam cùm ad suos terminos suo motu peruenerint, vel vltra eosdem per Solis motum constituti fuerint, regressum vitare non possunt. Sed vt ingenuè fatear, multò melior & elegantior est illa ratio, quæ speciem aliquam eius obseruantiæ, quam illi Planetæ Soli Regi suo exhibere depræhenduntur, clarius exprimit. Sic enim Saturnus, Iupiter, & Mars, perpetua & constanti lege in suis epicyclis circumferuntur, & eorum motus cum accessu &

recessu Solis aptißimè cohęrere iudicentur, eumq́ue quasi Dominum ac Imperatorem summa obseruantia colere ac venerari videantur. Etsi verò perpetua illa & pulcherrima cælestium motuum harmonia, omnibus numeris absoluta, præsertim in re ludicra, referri nequeat, quò tamen propius quicquam ad illam accedit, eò magis amplectendum videtur. Has igitur tribus superioribus capitibus præscriptas leges, quanquam difficiliores, meo suffragio approbo.

Caput quintum, de his quæ ad interceptionem & deprædationem requiruntur.

VNC locus postulat, vt quibus ad interceptiones & deprædationes hostium viis, instrumentis, machinisve vti conueniat, simili compendio perstringamus. Est igitur in primis memoria tenendum, nullam nisi prælio cõmisso sperandam esse victoriam, siue maiorem, cùm captiuus hostis abducitur: siue minorem, cùm præcipuis ornamentis spoliatus, inermis & ad manus conserendum ineptior efficitur. Tum verò prælium committi dicitur, cùm sese Planetæ mutuò respiciunt. Hoc fit (vt docent Astrologi) modis octo. Aspectu sextili dextro & sinistro, cùm per sextam Zodiaci partem, hoc est, duo signa integra, Planetæ à sese inuicem distiterint, vel quod idem prorsus est, per sexaginta gradus: vt si Saturnus in primo gradu Arietis, Iouem in primo Geminorum sextili aspectu respiciat, eoque dextro: vel si à sinistra respiciat Martem in primo Aquarij puncto. Sunt alij duo aspectus, qui quadrati appellantur, dexter similiter & sinister. Hic autem respectus est interstitium quartæ partis signiferi, id est, trium signorum, vel nonaginta graduum. Vt si Sol in primo Cancri puncto ante se videat Mercurium in primo Libræ constitutum, à tergo verò Venerem primum arietis gradum occupantem. Adhæc duo sunt aspectus qui trini &

triangulares vocantur, eò quòd comprahendunt ſpatium tertiæ partis Zodiaci, à dextra vel ſiniſtra. Quatuor verò ſigna, vel centum & viginti gradus, quartam ſigniferi partem conſtituunt. Quemadmodum ſi Luna in primo Scorpionis aſpiciat Saturnum in primo Piſcium ante ſe, vel poſt ſe Solem in primo Cancri. Superſunt Oppoſitio & Coniunctio, quæ octauum numerum complent. Opponuntur Planetæ cùm ex diametro inter ſe diſtant per dimidium Zodiaci, hoc eſt, ſex ſigna, vel gradus centum & octoginta. Vt ſi Iupiter in primo ſit arietis, Venus in primo Libræ. Coniunctio verò impropriè dicitur aſpectus, cùm non ſpatium aliquod, ſed duorum Planetarum in eodem ſigno coitionem ſignificat: vt ſi Mars cum Mercurio in ariete aut tauro, aut alio quouis ſigno, concurrat. Quoties igitur aliquo horum modorum ſe reſpiciunt planetæ, toties prælium committi intelligendum eſt. Hoc autem operæpretium eſt tenere, nullum apud nos in hoc ludo aſpectum pro legittimo admitti, niſi qui verus ſit, hoc eſt, qui integrum graduum numerum ſuperius deſcriptum ſpatio comprahendat: quare ſi Saturnus in quinto gradu Cancri ſteterit, non erit oppoſitus illi Mars in primo, ſecundo, tertio, aut quouis alio Capricorni gradu, præterquàm in quinto. Quod idem & de aliis aſpectibus, tam dextris quàm ſiniſtris intelligendum eſt. Exemplis res erit illuſtrior: Ponamus Martem in decimo quinto arietis, eius ſextilis aſpectus dexter eſt in decimo quinto Geminorum, ſiniſter in decimo quinto aquarij. Sit Luna in viceſimo tauri, quadrangulus eius aſpectus dexter erit in viceſimo Leonis, ſiniſter verò in viceſimo aquarii. Venerem collocemus in viceſimo ſeptimo gradu Virginis, eius aſpectus trinus à dextra erit in viceſimo ſeptimo gradu Capricorni, à ſiniſtra verò in viceſimo ſeptimo gradu tauri. Nec eſt legittima planetarum in eodem ſigno coniunctio, niſi ſit etiam in eadem ſigni parte: vt ſi Saturnus cum Ioue in tertio Sagittarii quaſi cominus decertet, aut Luna cum Venere in viceſimo tertio piſcium colluctetur. Et hii quidem aſpectus corporales dicuntur: nimirum his modis ipſa planetarum corpora ſeſe inuicem reſpiciunt.

Eſt

Est alius etiam aspectus, qui vulgò dicitur secundum orbem proiectionis radiorum, Ptolomæo & Doctioribus applicatio appellatur. Qui quoniam ad auxiliares copias potius, quàm ad præcipua belli instrumenta spectat, non est ante illa nobis exponendus. Est enim tenendum, quædam esse necessaria ad dimicandum instrumenta, quædam verò tantùm auxilia: quæ quoties contrahi possunt, non contemnenda habentur.

Arma igitur necessaria, quibus ad concertandum instruuntur planetæ, sunt quæ trito apud Astrologos vocabulo Dignitates appellantur. AEstimantur autem Dignitates iuxta Domos, exaltationes, triplicitates, terminos, & facies. Domui tribuuntur quinque dignitates, exaltationi quatuor, triplicitati tres, termino duæ, faciei vna.

Quicunque igitur planeta in suo domicilio repertus fuerit, quinque dignitatibus ornatur: qui in exaltatione, quatuor: qui in triplicitate, tribus: qui in termino, duabus: qui in facie, vna.

Quòd si eundem planetam simul in domicilio suo esse contingat, & in exaltatione, nouem dignitatibus excellit: nimirum quinque pro domicilio, & quatuor pro exaltatione.

Porrò, si non solùm in domo & exaltatione, verùm etiam in suæ triplicitatis signo constituatur planeta, duodecim dignitatibus pollebit: pro domicilio quinque, pro exaltatione quatuor, pro triplicitate tres. His si addideris pro termino duas, quatuordecim dignitatibus ornatus incedit. Restat vnica dignitas pro facie, sed ea nulli planetarum cum quatuordecim dignitatibus contingit: imò nec quatuordecim dignitates vlli alii planetarum, præterquàm Mercurio soli, in primis septem Virginis gradibus decurrenti, vllo modo aut ratione quauis in hoc ludo contingere possunt.

Hoc ideo accidit, quia ſolus Mercurius in vno & eodem ſigno domicilium, exaltationem, & triplicitatem obtinet. Eſtque in primis obſeruatu dignum, dignitates, quæ à domicilio, exaltatione, & triplicitate conferuntur, per integrum ſignum manere eaſdem: quæ verò in finibus aut faciebus conſiſtunt, in quibuſdam tantummodò ſigni partibus locum habere. Quoniam verò vtile eſt prælio certaturis cognoſcere & ſuas & aduerſariorum vires, locorum etiam opportunitates perſpectas habere: quantis in vnoquoque ſigno viribus quilibet Planetarum polleat, ex ſequenti tabula poteris addiſcere.

Sol habet in ſigno Arietis ad ſummum dignitates octo.
in Geminis vnam.
in Leone octo.
in Virgine vnam.
in Scorpione vnam.
in Sagittario tres.
in Capricorno vnam.

Luna habet dignitates in Tauro octo.
in Cancro ſex.
in Virgine tres.
in Libra vnam.
in Sagittario vnam.
in Capricorno vnam.
in Aquario vnam.

Saturnus in Ariete obtinere poteſt non vltra dignitates duas.
in Tauro tres.
in Geminis quinque.
in Cancro duas.
in Leone duas.
in Virgine duas.
in Libra nouem.
in Scorpione duas.

in Sagittario tres.
in Capricorno ſeptem.
in Aquario decem.
in Piſcibus duas.

Iupiter in Ariete ornatur dignitatibus quinque.
in Tauro duabus.
in Geminis tribus.
in Cancro ſex.
in Leone quinque.
in Virgine duabus.
in Libra tribus
in Scorpione duabus.
in Sagittario decem.
in Capricorno tribus.
in Aquario duabus.
in Piſcibus nouem.

Mars in Ariete poſsidet dignitates ſeptem.
in Tauro duas.
in Geminis tres.
in Cancro quinque.
in Leone duas.
in Virgine duas.
in Libra duas.
in Scorpione vndecim.
in Sagittario duas.
in Capricorno ſex.
in Aquario duas.
in Piſcibus ſex.

Venus in Ariete duas tantùm dignitates vendicat.
in Tauro decem.
in Geminis quinque.
in Cancro tres.

in Leone duas.
in Virgine tres.
in Libra ſeptem.
in Scorpione duas.
in Sagittario duas.
in Capricorno quinque.
in Aquario tres.
in Piſcibus ſex.

Mercurius in Ariete non eſt admodum potens, conſequitur enim duas tantummodò dignitates.
in Tauro tres.
in Geminis ſeptem.
in Cancro tres.
in Leone duas.
in Virgine quatuordecim.
in Libra quinque.
in Scorpione duas.
in Sagittario duas.
in Capricorno duas.
in Aquario quinque.
in Piſcibus duas.

Atque hæc tanquam neceſſaria arma habentur.

Auxilia verò variis modis petuntur. Quædam à perſonis, quædam verò à locis. A perſonis petuntur ſubſidia per applicationem, ſiue, vt vulgò loquuntur, per aſpectum ſecundum orbem proiectionis radiorum. Quoties enim planeta quiſpiam intra alterius radios recipitur, qui aliquo octo prædictorum modorum aduerſarium reſpiciat, quicquid habet dignitatum aut virium remittit ei intra cuius radios admittitur. Recipiens itaque non aliter ſpoliat & capit per dignitates ac vires recepti, quàm ſi eſſent ſuæ.

Hic autem operæpretium est cognoscere, quàm latè quilibet planetarum radios suos diffundat, intra quorum ambitum auxiliares copias admittere possit. Id verò ita se habet:

Sol vtrinque vsque ad septimum & dimidium gradum emittit radios. Luna vtrinque ad gradus sex. Saturnus per quatuor gradus, & vnius dimidium. Per idem spatium Iupiter. Mars per quatuor tantùm. Venus & Mercurius per tres gradus & dimidium. Applicat igitur qui intra hos gradus recipitur. Quod licet per se satis manifestum sit, non pigebit tamen hoc ipsum vno aut altero exemplo illustrare.

Si fuerit Sol in decimo gradu Leonis, applicat ei Saturnus, si fuerit in primis triginta minutis decimi octaui gradus eiusdem Leonis, vel propius, puta in decimo sexto, decimo quinto, decimo quarto, decimo tertio, duodecimo, vel vndecimo. Similiter si fuerit in vltimis triginta minutis secundi gradus eiusdem signi, vel propius, nempe in quarto, quinto, sexto, septimo, octauo, aut nono. Vel si Luna sit in vicesimo octauo Virginis, applicat Lunæ Mercurius si fuerit in quarto Libræ, vel propius: aut etiam in vicesimo octauo Virginis à tergo, vel propius. Vel si Iupiter sit in tertio gradu Arietis, applicabit ei Mars, si fuerit in prima parte octaui gradus eiusdem signi, vel saltem propinquior: similiter si fuerit in posteriore parte vicesimi octaui gradus Piscium, vel saltem intra illud spatium. Et hæc quidem sunt auxilia quæ à personis contrahuntur.

Duo verò sunt genera eorum quæ à locis comparantur. Aut enim sumuntur à commoditate loci, qua gaudemus ipsi: vel à locorum iniquitate, in quam detruduntur aduersarij.

Opportuni igitur ad rem gerendam loci, sunt ea signa, quibus tanquam propriis domiciliis præcipuè gaudere dicuntur planetæ, ideoque Gaudia appellantur. Hæc præter dignitates alia insuper auxilia subministrant.

His

His proximi sunt exaltationum gradus: vt enim instructior est Planeta, qui non solùm in suo domicilio, tanquam in suis castris, verùm etiam in Gaudio constitutus est: ita etiam qui in ipso gradu exaltationis suæ, tanquam in ęditissimo castrorum loco collocatus est, non contemnenda virium accessione adiuuatur. Tertiò, inter loci opportunitates censentur gradus illi, qui Fortunam augere dicuntur. Sunt & alij gradus, qui Luminosi vel Illustres dici possunt. Sunt & Nebulosi, seu Fumosi, qui luminaribus Soli & Lunæ propitij sunt, reliquis verò infesti. Et gradus cælestes (si Astrologis quibusdam credimus) habent suos sexus, alij enim Masculini, alij Fœminini esse putantur. Qui sunt masculini, commodæ sunt stationes masculinis Planetis, Saturno, Ioui, Marti, Soli, Mercurio. Sed Veneri & Lunæ, vtpote fœmineis, fœminini gradus opem ferunt. Ab his igitur locis subsidia petuntur inter pugnandum. Patiuntur verò detrimentum Planetæ in locis iniquioribus: quales sunt gradus illi, in quibus est alicuius Planetæ casus. Secundò, mutilationis gradus, quos Barbara voce Azimene dicunt. Tertiò, & illi gradus, quos à profunda putei obscuritate, Puteales vocant. His accensentur tenebrosi gradus. Gradus etiam masculini infesti sunt fœminis: fœminini verò masculis inter planetas. Quæ autem signa cuiusque planetæ, domus, exaltationes, triplicitates, Gaudia: quæ etiam signorum partes, termini, facies: & qui gradus exaltationis, augentes Fortunam, luminosi, fumosi, tenebrosi, masculini, fœminini, casus planetarum, mutilationis, & puteales: vltimo loco suis tabulis ostendemus. Et hæc sunt quæ ad direptiones & interceptiones requiruntur.

Caput sextum, de direptione ac interceptione hostium.

Enimus iam ad id quod est præcipuum huius instituti caput, nimirum vt doceamus, quomodo paratis armis, & ad nostri defensionem, & aduersariorum incommodum vti possimus. Sed hîc cùm exemplar, quod sequuti sumus, plus quàm dimidia sui parte (vt facilè est coniicere) mancum & mutilum habeatur, in aliquibus diuinare quid voluerit scriptor, in quibusdam verò nouas rationes inuenire cogimur. Hoc itaque primò repetendum est, hostem non spoliari, nedum capi, nisi per aspectum. Aspectus verò duplex est, Corporalis, & Applicatio. Sed & illud æquè obseruandum est, nec diripi, nec capi aduersarium, nisi ab eo qui dignitatibus superat. Sunt autem dignitates aliæ essentiales, vt vocant, aliæ aduentitiæ & auxiliares.

Accidit verò interdum vt spolietur hostis dignitatibus suis, non autem capiatur.

Interdum verò capitur, nec tamen spoliatur.

Nonnunquam prius diripitur, ac deinde etiam capitur.

Diripitur hostis, sed non intercipitur, cùm aduersarius eum superat quibusdam tantùm dignitatum ornamentis: vt si Mars tribus dignitatibus insignis Saturnum hostiliter respexerit, qui duabus tantùm gaudet, iam spoliat Mars Saturnum vna dignitate, qua eum superat, eritq; Saturnus in posterum vna dignitate priuatus, quocunq; in loco substiterit: nam gaudebit in domicilio quatuór tantùm dignitatibus, in exaltatione tribus, in triplicitate duabus, in termino vna, in facie nulla: & si duabus, aut pluribus priuatus fuisset, totidem vbique caruisset. Victor verò deuicti spolia quôcunque incesserit, secum feret: nam in suo domicilio fruetur sex dignitatibus, in exaltione quinque, in triplicitate quatuor, in fine tribus, in facie duabus. Imò quôcunque alio loco constiterit, quemadmodum aduer-

sarius eius mancus, ita & ipse his spoliis ornatus atque armatus manebit. Quòd si pluribus quàm vna dignitate aduersarium excellat, totidem spoliis vbique gaudebit. Insuper etsi omnibus dignitatibus, quas in vno loco possidet, quasi omnibus fortunis exutus, priuabitur, non tamen necesse est eum capi. Vt si Saturnus quatuor dignitatibus gaudens, respiciat Martem duabus tantùm potentem, quoniam duabus eum superat, duabus eum priuat: sed absque maioribus copiis capere eum nequit.

Capitur hostis non spoliatus, qui nullis dignitatibus munitus, opprimitur ab aduersario, vna tantùm aut pluribus instructo. Vt Iupiter in oppositione, aut alio quocunque aspectu, vnam habens dignitatem, vel plures, capit Mercurium nudum, & ad omnes hostium iniurias expositum.

Diripitur & capitur simul aduersarius, cùm pauciores dignitates à pluribus vincuntur, & superant etiamnum vires ac dignitates hosti ad capiendum. Vt si Sol septem dignitatibus ornatus respiciat Lunam aduersariam tribus tantùm dignitatibus decoratam, quia tres habet dignitates, quibus par est, tres alias, quibus superat, omnibus dignitatibus eam spoliat: & quoniam remanet etiamnum vna dignitas, satis habet ea virium ad opprimendam & capiendam Lunam, omni ornatu ac robore prius destitutam. Et Sol trium dignitatum spoliis auctus, dum in eodem loco manet, decem dignitatibus instructus est: & quôcunque recedit, tres bello acquisitas tamen secum feret. Sed alio exemplo res clarior euadet.

Collocemus Mercurium in ipso arcis suæ fastigio, quatuordecim dignitates superbè iactantem: huic ex aduersa parte opponamus Iouem quinque tantùm dignitatibus contentum. Per decem spoliatur Iupiter omnibus suis ornamentis: vna verò è reliquis, quæ supersunt Mercurio, sufficeret ad illustriorem victoriam, nempe ad capiendum Iouem. Mercurius autem quinque dignitatibus auctior, vbicunque fuerit, in eo loco, aut simili, nouendecim possidebit. Quòd si æquales numero fuerint dignitates cùm sese mutuò respiciunt,

ciunt, quia æquo Marte pugnant, neuter victor, neuter superatus è prælio discedet.

Per alterum genus aspectus, qui dicitur Applicatio, spoliantur etiam & capiuntur hostes, quamuis Planeta, qui in aspectu aliquo corporali congreditur cum aduersario, nulla prorsus dignitate sit ornatus, modò qui recipitur intra alterius radios, tot dignitatibus sit munitus, quot ad hostem capiendum, aut saltem diripiendum, sufficiunt. Quemadmodum si fingamus Solem in primo gradu Virginis collocari, vbi vnica tantùm dignitate sit insignis: sed in propinquo, hoc est, in tertio vel quarto gradu eiusdem signi, sit Mercurius duodecim dignitates gestans: respiciat verò Sol Martem alicubi sex dignitatibus instructum. Hîc licet Sol ipse longe impar sit, vt committatur cum Marte, tamen propter ministri sui auxilia superior euadet, & Martem captiuum auferet. Habet enim in vniuerso tredecim dignitates, ex quibus sex æquant Martem, sex spoliant, vltima capit.

Auxilia verò quæ à locis petuntur, ad hunc modum prosunt: Duo adiumenta æqualia sunt vni dignitati: & duo etiam detrimenta vni dignitati detrahunt. Deinde per aduentitias has dignitates non aliter spoliantur & capiuntur hostes, quàm per essentiales. Exempli gratia: Si Mars quatuor dignitatibus clarus, congrediatur cum Saturno, quatuor etiam dignitatibus insigni: & animaduertat Mars Saturnum iniquiore loco duobus simul incommodis vel detrimentis premi: haud aliter eum vna dignitate priuabit, ac si tribus tantùm gauderet. Duo enim incommoda vnius dignitatis splendorem obscurant. Rursum, si Luna tribus tantùm essentialibus gaudeat dignitatibus, aspiciatque Lunam aduersariam æquali numero armatam, postquam auxilia circumspexit, & duo sibi adiumenta loci commoditatem præstare sentiat, inimicam vno ornamento spoliatam è prælio dimittet. Duo etenim adiumenta pro vna dignitate computantur. Quòd si supra binarium numerum sese auxilia ostentant, singula vnius dignitatis loco habentur.

Incommoda etiam si vltra duo accesserint, pro vnoquoque vna dignitas planetę decedat: vt si Iupiter nulla essentiali dignitate instructus ex loci commoditate tria adiumenta contraxerit, erunt ei loco totidem dignitatum ad capiendum aduersarium, vna licet essentiali dignitate munitum. Sic etiam, si Venus cum Marte hostiliter concurrat, habeatq; Mars quatuor ornamenta, totidem etiam incommoda, capietur à Venere, vel vna tantùm dignitate suffulta. In vnico verò adiumento non est tantùm momenti, vt per se hostem, vel inermem, id est, omni dignitate vacuum, capiat, nisi etiam iniquiore loco oppressum deprąhendat: quòd si accidat, ex suo commodo, & aduersarij incõmodo, materiam vincẽdi arripiet. Vt si Mercurius vnico adiumento armatus, hostem suum Martẽ in gradu fœminino, aut alio quouis iniquiore loco laborantem depræhendat, vtetur occasione, & cum vnico suo auxilio, vno incõmodo oppressum captiuum ducet: secus si ęquo loco pugnaret Mauors: aut si Marte loci iniquitate constricto, Mercurius æquo tantùm loco decertaret. Nam vnius tantùm incommodi, non maior quàm vnius tantùm adiumenti ratio habenda est. Et de capiendi ac diripiendi rationibus ista sufficiant.

Caput septimum, de Victoria.

ADmonuimus statim in initio huius opusculi, in sex primis Capitibus habuisse nos ducem, cuius vestigiis aliquo modo insistentes, ad prælium vsque deduci potuimus: sed quis esset tam difficilis belli exitus, quæ laus rei bene gestæ, quis triumphus, victoriæ præmium, penitus reticentem. Aggrediar igitur, vt ob spem fœlicioris exitus iucundior sit concertatio, de victoriæ conditionibus, & triumphi apparatu, quasi fæcialia quædam iura prodere. Quoniam sæpè leuibus præliis superantur hostes, & tamen resumptis viribus, postliminiò cum aduersariis confligunt: & qui in vno certamine inferiores fuerint, in alio longè superiores eua-

res euadere poterint: non æquum videtur, in vnius alicuius clade totius populi vires sic consumi, vt victoris iugo colla submittere necesse habeant. Tamen, quia capto aut intercepto Imperatore, cuius auspiciis bellum geritur, hostium spes & animi simul concidunt, id verò magis, si insignem præterea cladem, vt solet fieri, acceperint: statuimus Sole Augusto cum duobus alijs capto, debellatos esse hostes, & victori viam esse partam. Nam deuicto Imperatore, & tanta strage attritis eorum copijs, iam spes nulla manet eorum vires in integrum posse restitui. At Sole nondum intercepto, licet aliis omnibus in captiuitatem redactis, victoriæ palmam adipisci nemo potest.

Caput Octauum, de Triumpho.

NIHIL optatius est his, qui laudis ac gloriæ auiditate ad difficillima bella gerenda incitantur, quàm vt victis tandem ac superatis hostibus, eorundem manubiis ditati, spoliis ornati, in ipso patriæ dulcissimo gremio, cui æternam nominis dignitatem pepererunt, speciosos triumphos quàm magnificentissimò apparatu celebrent. Quare cùm nō de Veientū aut Fidenatum ciuitatibus oppugnandis agatur, sed de totius orbis imperio potiundo, in hoc ludo inter potentissimos Monarchas bella moueantur: victorem non leuibus aut vulgaribus victoriæ insignibus ac encomiis fulgere, sed maximis & illustrissimis gloriæ ornamentis, si qua illius virtuti paria reperiri possent, supra cælum & sydera extolli æquum esset. Sed cùm nulla illius meritis æqualia præstari à nobis possent, non ægrè feret, si minoribus & infra eius dignitatem longè subsidentibus præmiis adornetur. Sic igitur, si placeat triumphalem pompam instituat.

Præcedant Proceres honoris gratia quotquot ex prælio superstites fortuna seruauerit, quisque ordine suo, quisque dignitate quàm

potest maxima conspicuus. Hos aliquo interuallo sequatur Augustus ipse in sua exaltatione, vel saltem in domicilio, tanquam in sella curuli sedens. Huic comes adiungatur Augusta, (si non prius in hostium manus peruenerit) & ipsa suam exaltationem, vel domicilium suum, tanquam currum triumphalem, occupans. Mercurius à tergo Imperatoris vestigia obseruabit, sic tamen, vt aliqua dignitate emineat. Venus, quasi pedissequa Lunæ, post eam incedet, sic etiam vt incessu dignitatem præ se ferat. Quod si Luna violentas hostium manus non effugerit, quin prædæ exposita in eorum potestatem venerit: Venus officium illud quod alioqui Augustæ debebat, ipsi Imperatori præstabit, & medium locum inter Solem & Mercurium occupabit. Facilius ista intelligentur, si omnis hæc pompa, exemplo proposito, quasi ante oculos ducatur.

Sit Augustus in decimo nono Arietis, qui locus est fastigium exaltationis eius: Saturnus primus eorum qui præcedit, in primo geminorū gradu, suo domicilio: proximus Iupiter, in vicesimo secundo tauri, vbi duabus dignitatibus claret: proximè verò ante Solem Mars in trigesima Arietis parte, quo signo, tanquam proprio domicilio, gaudet. Solem à tergo sequatur Mercurius in decimo tertio gradu, vbi gemina dignitate conspicuus fulget. Luna tauri, tertium thronum exaltationis suæ: Venus primum aut secundum eiusdem signi gradum occupet, nam in illis duplici ornamento fruitur. Absente verò Luna, Venerem aliquo ex locis qui sunt inter decimum nonum & decimum tertium, hoc est, inter Solem & Mercurium, contentam esse decet. In quibus licet nulla dignitatis specie sit illustris, non tamen id ferre debet impatienter, quum dominæ suæ calamitatem, quæ ab hostibus intercepta fuit, se lugere aliquo signo, quasi detractis ornamentis, exprimere debeat. Vel si virilis animus in fœminino sydere, sua etiam dignitatis præmia in hoc triumphi ornatu ac splendore efflagitat, necesse est vt aliquid de maxima & clarissima Solis dignitate detrahamus, vt Veneri suus honos tribuatur. Solem igitur ob coniugis suæ infœlicem casum, quasi mœstitiam aliquam in hac dignitatis suæ diminutione præ se ferentem, ad vicesimum quartum Arietis gradum transferemus. Hac ratione sua

Veneri in vicesimo primo gradu dignitas constabit. Si verò currum triumphalem Solis in domicilio eius statuere velimus, collocabimus eum in aliquo Leonis gradu, exempli gratia, in vicesimo quinto. Præcedat Solem dux belli Mauors in tricesimo eiusdem signi. Martem antecedat Iupiter in vicesimo Virginis. Iouem Saturnus in eiusdem signi tricesimo. Sequatur Imperatorem Mercurius in decimo nono Leonis. Lunam verò in vicesimo quinto Cancri, Venus pedissequa in decimo tertio Cancri subsequatur. Si verò dominam amiserit prius Venus, quàm ad optatam triumphi celebritatem peruenerit, collocabitur mœsta inter Mercurium & Solem, sine vlla dignitatis ostentatione: vel si hoc non placeat, retrahendus est Mercurius ad vicesimum Cancri, vt Veneri locus sit dignitate aliqua notabilis in septimo vel octauo, &c. Leonis gradu. Deinde & ipse Sol, quoniam à Mercurio non vltra septem & viginti integros gradus dissidere potest, in locum aliquem propinquiorem, puta in decimum vel vndecimum, &c. Leonis gradum, reducendus est.

Postremò, ne in hac triumphali pompa tres superiores planetæ, Saturnus, Iupiter, Mars, longius à Sole euagantes, toto cælo errarent, meminisse oportet, Saturnum non vltra centum & decem gradibus à Sole distare posse. Reliqui igitur duo, licet belli necessitate exigente, longius interdum excurrere soleant, tamen in triumphi ordinatione intra Saturni metas constringuntur.

Postremò (licet superfluum videatur id admonere) si qui ex victoris copiis desiderantur, eorum locum in triumphi apparatu vacuum esse necesse est: cæteros, qui supersunt, ordinem, quem exposuimus, seruare oportet.

Caput

potest maxima conspicuus. Hos aliquo interuallo sequatur Augustus ipse in sua exaltatione, vel saltem in domicilio, tanquam in sella curuli sedens. Huic comes adiungatur Augusta, (si non prius in hostium manus peruenerit) & ipsa suam exaltationem, vel domicilium suum, tanquam currum triumphalem, occupans. Mercurius à tergo Imperatoris vestigia obseruabit, sic tamen, vt aliqua dignitate emineat. Venus, quasi pedissequa Lunæ, post eam incedet, sic etiam vt incessu dignitatem præ se ferat. Quòd si Luna violentas hostium manus non effugerit, quin prædæ exposita in eorum potestatem venerit: Venus officium illud quod alioqui Augustæ debebat, ipsi Imperatori præstabit, & medium locum inter Solem & Mercurium occupabit. Facilius ista intelligentur, si omnis hæc pompa, exemplo proposito, quasi ante oculos ducatur.

Sit Augustus in decimo nono Arietis, qui locus est fastigium exaltationis eius: Saturnus primus eorum qui præcedit, in primo geminorū gradu, suo domicilio: proximus Iupiter, in vicesimo secundo tauri, vbi duabus dignitatibus claret: proximè verò ante Solem Mars in trigesima Arietis parte, quo signo, tanquam proprio domicilio, gaudet. Solem à tergo sequatur Mercurius in decimo tertio gradu, vbi gemina dignitate conspicuus fulget. Luna tauri, tertium thronum exaltationis suæ: Venus primum aut secundum eiusdem signi gradum occupet, nam in illis duplici ornamento fruitur. Absente verò Luna, Venerem aliquo ex locis qui sunt inter decimum nonum & decimum tertium, hoc est, inter Solem & Mercurium, contentam esse decet. In quibus licet nulla dignitatis specie sit illustris, non tamen id ferre debet impatienter, quum dominæ suæ calamitatem, quæ ab hostibus intercepta fuit, se lugere aliquo signo, quasi detractis ornamentis, exprimere debeat. Vel si virilis animus in fœminino sydere, sua etiam dignitatis præmia in hoc triumphi ornatu ac splendore efflagitat, necesse est vt aliquid de maxima & clarissima Solis dignitate detrahamus, vt Veneri suus honos tribuatur. Solem igitur ob coniugis suæ infœlicem casum, quasi mœstitiam aliquam in hac dignitatis suæ diminutione præ se ferentem, ad vicesimum quartum Arietis gradum transferemus. Hac ratione sua

Veneri

Veneri in vicesimo primo gradu dignitas constabit. Si verò currum triumphalem Solis in domicilio eius statuere velimus, collocabimus eum in aliquo Leonis gradu, exempli gratia, in vicesimo quinto. Præcedat Solem dux belli Mauors in tricesimo eiusdem signi. Martem antecedat Iupiter in vicesimo Virginis. Iouem Saturnus in eiusdem signi tricesimo. Sequatur Imperatorem Mercurius in decimo nono Leonis. Lunam verò in vicesimo quinto Cancri, Venus pedissequa in decimo tertio Cancri subsequatur. Si verò dominam amiserit prius Venus, quàm ad optatam triumphi celebritatem peruenerit, collocabitur mœsta inter Mercurium & Solem, sine vlla dignitatis ostentatione: vel si hoc non placeat, retrahendus est Mercurius ad vicesimum Cancri, vt Veneri locus sit dignitate aliqua notabilis in septimo vel octauo, &c. Leonis gradu. Deinde & ipse Sol, quoniam à Mercurio non vltra septem & viginti integros gradus dissidere potest, in locum aliquem propinquiorem, puta in decimum vel vndecimum, &c. Leonis gradum, reducendus est.

Postremò, ne in hac triumphali pompa tres superiores planetæ, Saturnus, Iupiter, Mars, longius à Sole euagantes, toto cælo errarent, meminisse oportet, Saturnum non vltra centum & decem gradibus à Sole distare posse. Reliqui igitur duo, licet belli necessitate exigente, longius interdum excurrere soleant, tamen in triumphi ordinatione intra Saturni metas constringuntur.

Postremò (licet superfluum videatur id admonere) si qui ex victoris copiis desiderantur, eorum locum in triumphi apparatu vacuum esse necesse est: cæteros, qui supersunt, ordinem, quem exposuimus, seruare oportet.

Caput

Caput nonum, tabulas dignitatum continens.

Eſtat adhuc vt dignitatum tabulas adijciamus: quas licet ex Aſtrologia illa, quam Iudiciariam vocant, cuilibet petere promptum ſit, ne quid tamen ad huius ludi cognitionem neceſſarium extra hunc libellum quærere ſit opus, non pigebit eas hîc adſcribere, eo præſertim ordine quo ad hoc inſtitutum accommodantur.

Domus igitur Solis eſt Leo.
Exaltatio eſt Aries.
Triplicitas Aries, Leo, Sagittarius.
Terminos habet nullos.
Facies in Ariete decem medios gradus, hoc eſt, à decimo vſque ad vigeſimum.
in Geminis decem vltimos, à viceſimo ad triceſimum.
in Virgine primam decada, id eſt, decem primos gradus.
in Scorpio ſecundam decada, ab vndecimo ad viceſimũ.
in Capricorno tertiam decada, ab viceſimo ad triceſimũ.

Lunæ domus eſt Cancer.
Exaltatio eſt taurus.
Triplicitas taurus, Virgo, Capricornus.
Terminos habet nullos.
Facies ſecunda decas tauri.
Cancri tertia decas.
Libræ prima decas.
Sagittarij ſecunda decas.
Aquarij tertia decas.

Saturni

Domus sunt Capricornus, Aquarius.
Exaltatio Libra.
Triplicitas Gemini, Libra, Aquarius.
Termini in Ariete quinque vltimi gradus.
in tauro etiam quinque, 23. 24. 25. 26. 27.
in Geminis sex vltimi gradus.
in Cancro quatuor vltimi gradus.
in Leone septem gradus, 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.
in Virgine duo vltimi gradus.
in Libra sex primi gradus.
in Scorpio sex vltimi gradus.
in Sagittario quinque, 22. 23. 24. 25. 26.
in Capricorno quatuor, 23. 24. 25. 26.
in Aquario quinque vltimi.
in Piscibus duo vltimi.

Facies Saturni,

Tauri tertia decas.
Leonis prima decas.
Libræ secunda decas.
Sagittarij tertia decas.
Piscium prima decas.

Iouis

Domus sunt Sagittarius & Pisces.
Exaltatio Cancer.
Triplicitas Aries, Leo, Sagittarius.
Termini in Ariete sex primi gradus.
in tauro octo gradus, 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.
in Geminis sex gradus, 7. 8. 9. 10. 11. 12.
in Cancro septem, 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26.
in Leone sex primi gradus.
in Virgine quatuor gradus, 18. 19. 20. 21.
in Libra septem gradus, 15. 16. 17. 18. 19. 20 21.
in Scorpio quinque gradus, 20. 21. 22. 23. 24.

in Sagittario duodecim primi gradus.
in Capricorno ſeptem gradus, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14.
in aquario ſeptem gradus, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.
in Piſcibus quatuor gradus, 13, 14, 15, 16.

Facies,

in Geminis prima decas.
in Leone ſecunda decas.
in Libra tertia decas.
in Capricorno prima decas.
in Piſcibus ſecunda decas.

Martis

Domus ſunt, Aries, & Scorpio.
Exaltatio, Capricornus.
Triplicitas, Cancer, Scorpio, Piſces.
Termini in Ariete quinque gradus, 21. 22. 23. 24. 25.
in tauro tres vltimi gradus.
in Geminis ſeptem gradus, 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24.
in Cancro ſeptem primi gradus.
in Leone ſex vltimi gradus.
in virgine ſeptem gradus, 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28.
in Libra duo vltimi gradus.
in Scorpio ſeptem primi gradus.
in Sagittario quatuor vltimi gradus.
in Capricorno quatuor vltimi gradus.
in Aquario quinque gradus, 21. 22. 23. 24. 25.
in Piſcibus nouem gradus, 20. 21. 22, 23. 24. 25. 26. 27. 28.

Facies

Arietis prima decas.
Geminorum ſecunda decas.
Leonis tertia decas.

Scorpionis prima decas.
Capricorni ſecunda decas.
Piſcium tertia decas.

Veneris

Domus ſunt taurus, & libra.
Exaltatio, Piſces.
Triplicitas, taurus, Virgo, Capricornus.
Termini in Ariete ſex gradus, 7. 8. 9. 10. 11. 12.
in tauro primi octo gradus.
in Geminis quinque gradus, 13. 14. 15. 16. 17.
in Cancro ſex gradus, 8. 9. 10. 11. 12. 13.
in Leone quinque gradus, 7. 8. 9. 10. 11.
in Virgine decem gradus, 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.
in Libra ſeptē gradus, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.
in Scorpio quatuor, 8. 9. 10. 11.
in Sagittario quinque, 13. 14. 15. 16. 17.
in Capricorno octo, 15. 16. 17. 18, 19. 20. 21. 22.
in Aquario ſex gradus, 8. 9. 10. 11. 12. 13.
in Piſcibus duodecim primi gradus.

Facies

in tauro tertia decas.
in Cancro prima decas.
in Virgine ſecunda decas.
in Scorpio tertia decas.
in aquario prima decas.

Mercurij

Domus, Gemini, & Virgo.
Exaltatio, Virgo.
Triplicitas, Gemini, Libra, Aquarius.

Termini

in Ariete ſunt octo gradus, 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
in tauro ſex gradus, 9. 10. 11. 12. 13. 14.
in Geminis ſex primi gradus.

in Cancro sex gradus, 14, 15, 16, 17, 18, 19.
in Leone sex gradus, 19, 20, 21, 22, 23, 24.
in Virgine septem primi gradus.
in Libra octo gradus, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14.
in Scorpio octo gradus, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.
in Sagittario quatuor gradus, 18, 19, 20, 21.
in Capricorno septem primi gradus.
in aquario septem primi gradus.
in Piscibus quatuor gradus, 13, 14, 15, 16.

Facies.

in ariete prima decas.
in Cancro secunda decas.
in Virgine tertia decas.
in Sagittario prima decas.
in aquario secunda decas.

ETiam hucusque complexi sumus præcipua Planetarum ornamenta, quæ Dignitates essentiales nuncupantur: sequuntur nunc auxiliares copiæ, siue subsidia.

Planetarum Gaudia.

Saturni in aquario.
Iouis in Sagittario.
Martis in Scorpio.
Veneris in tauro.
Mercurij iu Virgine.

Gradus Exaltationis

Solis, decimus nonus arietis.
Lunæ, tertius tauri.
Saturni, vicesimus primus Libræ.
Iouis, decimus quintus Cancri.

Martis, vicesimus octauus Capricorni.
Veneris, vicesimus septimus Piscium.
Mercurij, decimus quintus Virginis.

Gradus augentes Fortunam,

Arietis, decimus nonus.
Tauri, tertius, decimusquintus, vicesimusseptimus.
Geminorum, vndecimus.
Cancri, 1, 2, 3, 4, 15.
Leonis, 2 5, 7, 19.
Virginis, 3, 14, 20.
Libræ, 3, 5, 21.
Scorpij, 7, 18, 20.
Sagittarij, 12, 20.
Capricorni, 12, 13, 14, 20.
Aquarij, 7, 16, 17, 20.
Piscium, decimus tertius, vicesimus.

Gradus lucidi

in Ariete, 4, 5, 6, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 29.
in Tauro, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.
in Geminis, 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 22.
in Cancro, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.
in Leone, 26, 27, 28, 29, 30.
in Virgine, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16.
in Libra, 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27.
in Scorpio, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 17, 18, 19, 20.
in Sagittario, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.
in Capricorno, 8, 9, 10, 16, 17, 18, 19.

in aquario, 5. 6. 7. 8. 9. 14, 15, 16, 17, 18, 19. 20, 21, 26. 27. 28. 29. 30.

in Piscibus, 7. 8. 9. 10. 11. 12. 19, 20, 21, 22, 26, 27, 28.

Loca indifferentia sunt,

Gradus fumosi

in Cancro, 19. 20.

in Leone, 11, 12, 13. 14. 15. 16. 17, 18, 19, 20.

in Virgine, 17, 18, 19, 20, 21, 22.

in Scorpio, 21. 22.

in Sagittario, 20, 21, 22, 23.

in Capricorno, 11, 12, 13, 14, 15.

in Aquario, 1. 2. 3. 4.

Gradus masculini & fœminini

in Ariete masculini, 1, 2, 3. 4. 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 23, 24, 25, 26, 27, 28. 29. 30.

fœminini, 9. 16, 17, 18, 19, 20. 21. 22.

in tauro masc. 6, 7, 8, 9, 10. 11, 18, 19. 20. 21. 25. 26. 27, 28. 29. 30.

fœmini, 1, 2. 3. 4. 5. 12, 13, 14, 15, 16. 17. 22. 23. 24.

in Geminis masculini, 6. 7. 8. 9. 10. 11, 12, 13. 14. 15, 16. 23, 24, 25, 26.

fœmini, 1, 2, 3, 4, 5, 17, 18, 19, 20. 21. 22. 27, 28, 29, 30.

in Cancro masc. 1, 2, 9. 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20. 21, 22. 23, 28. 29. 30.

fœminini, 3. 4. 5. 6. 7. 8. 11, 12, 24, 25, 26, 27.

in Leone masc. 1. 2. 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12. 13, 14. 15, 24. 25. 26, 27, 28, 29, 30.

fœminini, 6, 7, 8, 16, 17, 18, 19. 20. 21, 22, 23.

in Vir-

in Virgine masc. 9,10,11,12,21,22,23,24, 25,26,27,28,29,30.
fœminini, 1,2,3,4,5,6,7,8,13,14,15,16, 17,18,19,20.
in Libra masc. 1,2,3,4,5,16,17,18,19,20, 28,29.30.
fœminini, 6,7,8,9,10,11,12,13,14,15.21, 22,23,24,25,26,27.
in Scorpio masculini, 1,2,3.4,15,16,17,26, 27.28,29,30.
fœminini, 5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,18, 19,20.21,22,23,24,25.
in Sagittario masc. 1,2,6,7,8,9,10,11,12, 25,26,27,28,29,30.
fœminini, 3,4,5,13,14,15,16,17,18,19, 20,21,22,23,24.
in Capricorno masc. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10, 11,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30.
fœminini, 12,13,14,15,16,17,18,19.
in Aquario masc. 1,2,3,4,5,16,17,18,19, 20,21,26,27.
fœminini, 6.7.8.9.10.11.12.13.14.15.22. 23.24.25.28.29.30.
in Piscibus mascul. 1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. 21.22.23.29.30.
fœminini, 11.12.13.14.15.16.17.18.19.20. 24.25.26.27.28.

Sequuntur incommoda planetarum.

Casus Saturni, in vicesimo primo Arietis.
Iouis, in decimo quinto Capricorni.
Martis, in vicesimo octauo Cancri.
Solis, in decimo nono Libræ.
Veneris, in vicesimo quarto Virginis.
Mercurij, in decimo quinto Piscium.
Lunæ, in tertio Scorpionis.

Gradus

Gradus tenebroſi,

in Ariete, 1.2.3.9.10.11.12.13.14.15.16.
in tauro, 1. 2. 3 29. 30.
in Geminis, 5. 6. 7. 23. 24. 25. 26. 27.
in Cancro, 13. 14.
in Leone, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
in Virgine, 1. 2. 3. 4. 5. 28. 29. 30.
in Libra, 6. 7. 8. 9. 10. 19. 20. 21.
in Scorpio, 1. 2. 3. 28. 29. 30.
in Sagittario, 10. 11. 12.
in Capricorno, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 20. 21. 22. 26. 27. 28. 29. 30.
in Aquario, 10. 11. 12. 13.
in Piſcibus, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 29. 30.

Gradus mutilationis ſunt,

in tauro, 6. 7. 8. 9. 10.
in Cancro, 9. 10. 11. 12. 14. 15.
in Leone, 18, 27, 28.
in Scorpio, 19, 29.
in Sagittario, 1, 7, 8, 18, 19.
in Capricorno, 26, 27, 28, 29.
in Aquario, 18, 19.

Gradus puteales,

in Ariete, 6, 11, 16, 23, 29.
in tauro, 5, 12, 14, 24, 25.
in Geminis, 2, 12, 17, 26, 30.
in Cancro, 12, 17, 23, 26, 30.
in Leone, 6, 13, 15, 22, 23, 28.
in Virgine, 8, 13, 16, 21, 25.
in Libra, 1, 7, 20, 30.
in Scorpio, 9, 10, 22, 23, 27.
in Sagittario, 7, 12, 15, 24, 27, 30.
in Capricorno, 2, 7, 17, 22, 24, 28.
in aquario, 1, 12, 17, 24, 29.
in Piſcibus, 4, 9, 24, 27, 28.

Deſcriptio

Descriptio Abaci.

Oceamus nunc modum Abaci parandi,vt sine labore ac tædio, quas habeat quilibet planetarum in quocunque Zodiaci gradu dignitates, quæ etiam adiumenta vel incommoda primo aspectu diiudicemus. Dignitates appellantur, vt suprà narrauimus, Domus,Exaltatio, Triplicitas, Terminus, Facies, Auxilia & incommoda vocantur: Gaudium, gradus augentes Fortunam, gradus exaltationis,Lucidi,Fumosi,Tenebrosi, Masculini, Fœminini Gradus,Casus planetarum, Gradus mutilationis, gradus puteales: Ex his Domus, Exaltatio, triplicitas, Gaudium, integrum signum occupāt. Notabis igitur in loco idoneo, hoc est,in margine Abaci, initium cuiusque signi,cuius planetæ sit domus, cuius exaltatio, ad cuius triplicitatem spectat,cuius item sit Gaudium,ad hunc modum:

♈	♉	♊
D ♂ E ☉ ♃ T ☉	D ♀ E ☽ ☽ T ♀ G ♀	D ☿ ♄ T ☿

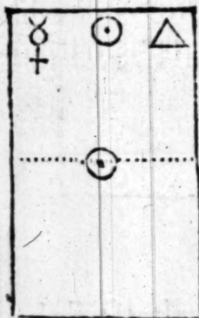
Hoc est,signum Arietis est domus Martis,Exaltatio Solis, triplicitas Iouis & Solis. Sic Taurus est Domus Veneris, exaltatio Lunæ, triplicitas Lunæ & Veneris,Gaudium Veneris. Similiter Geminorum signum domus est Mercurij, triplicitas verò Saturni & Mercurij. Eadem ratio in reliquis signis obseruanda est. Ex his autem quæ restant,totum Zodiacum implent, sed non integra signa, gradus Lucidi,Fumosi,& Tenebrosi: item gradus Masculini & Fœminini.

Quare ne nimis multis notulis vnumquemque gradum oneremus, præstat hæc omnia coloribus distinguere.

Pinges igitur omnes gradus lucidos albos, fumosos cæsios, tenebrosos nigros vel fuscos. Gradus masculinos diuides per medium linea rubea, fœmininos flaua. Ita color sexum notabit, sectio dimidium gradus, qui est incessus quorundam planetarum. Cæterum, si cui magis arrident alij colores, poterit hos pro arbitrio mutare, modò quinque diuersos substituat. Reliqua, situ & notis discernenda putamus ad hunc modum: In medio gradus, supra lineam sexus, pingatur character planetæ cuius est facies, pro facie denotanda. In angulo dextro suprà lineam, collocetur figura planetæ cuius est terminus ille gradus, pro termini nota. In sinistro trianguli figuram pro nota gradus augentis fortunam: inter hos summo loco pro gradu exaltationis, characterem planetæ eo gradu exaltati depinges. In angulo dextro sub linea discernente sexum, pro gradu mutilationis, quadrangulum pones: in sinistro, pro gradu puteali, figuram oppositionis, in medio, loco infimo, gradum casus planetæ, quoties occurrit per eiusdem planetæ figuram describes, hoc modo:

Gradus 21 arietis.

Gradus 19 arietis.

Gradus 7 sagittarij

Agnoscis igitur ex hac pictura decimum nonum Arietis gradū esse faciem Solis, terminum Mercurij gradum exaltationis Solis, & gradum augentem fortunam. Similiter eiusdem signi vicesimā primam partem esse Veneris faciem, Mercurij terminum Saturni casum. Sic & septimum Sagittarij gradum cernis esse Iouis terminum, Mercurij faciem gradum mutilationis & putealem. Petas igitur ex tabulis præcedentibus, quid cuique gradui conueniat, & vnumquemq; suis notis & coloribus exorna, & sine tædio *Ouranomachiam* exercebis.

FINIS.

Explicatio Abaci.

E quid desyderares quod à nobis præstari potuit (amice Lector) totam Abaci formam typis exprimi curauimus: in qua præter colorum varietatem, nihil deest ad absolutam eius descriptionem. Quamuis etiam & colores adijcere non recusaremus, nisi id vniuscuiusque arbitrio relinquere, præstantius esse crederemus. Quin & hoc etiam à pingendis coloribus nos detinuit, quòd viam inuenimus, qua sine colorum diuersitate (si cui placet) vsus Abaci, vt est formis excusi, per se constare posit: nam pro coloribus puncta quædam & lineolas substituimus. Nempe pro lineâ masculinum gradus sexum denotante, plurima punctula: pro fœminino autem, quatuor tantùm puncta, sed maiora: Pro Tenebrosi gradus signo, duas lineolas, siue notulas, a dextra gradus, alteram supra, alteram infra lineam sexus. Vbi obseruandum est, quòd gradus omnes, qui nec lucidi sunt, nec fumosi, non sine ratione pro tenebrosis in hoc ludo computamus. Pro fumoso gradu, vnicam notulam supra lineam sexus collocauimus. Gradum luminosum vacuum reliquimus.
Reliqua omnia talia sunt, quæ prius à nobis sunt exposita.

FINIS.